

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Dannavirke

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Dannavirke", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 502. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-workid133084/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Dannevirke.

Dannevirke, Danmarks Giærde!
Mod dig drog en Jettehær,
Steen i Hjerte, Staal om Hærde,
Drog mod dig i Troldefærd,
Til et Ragnarokke-Stævne,
Dig at storme, dig at jævne
Med det flade, løse Muld!

Dannevirke, Danmarks Giærde!
Det er ikke Thyras Vold,
Som med Spader nu for Sværde
Jævne vil den Tyske Trold,
Og i Paaske-Morgenrøde
Ei jeg taler til det Døde,
Som ei værge kan sig selv.

Dannevirke, Danmarks Giærde,
Det er Danmarks Sønnehær,
Muld i Hjerte, Steen i Hærde,
Født til Hertes Herrefærd.
Dig det er, som Stormen gjælder,
Dine Rækker som Vindfælder
Rykke op den vil med Rod.

Dannevirke, Danmarks Giærde,
Det er Dan skerens Tilnavn.
Ubekendt for de Sprænggiærde,
Snart for hele Kiøbingh a vn,
Men dog levende tilstøde,
Kiær ad Ret og Fred og Glæde.
Lydhør for sit Moders maal!

Dannevirke

Hegn om deiligst Vang og Vænge,
Levende af Gud opsat,
Til om meer end Mark og Enge,
Til om Livets skjulte Skat,
Livets Kildespring at frede,
Som i Lunde, saa paa Hede,
Det er Dansker-Folket selv.

Ja, den ædle Dannekvinde,
Dronningfødt, nu Bondeviv,
Folke-Hjertet er herinde,
Moderen til Lys og Liv,
Hendes Sønnekuld er Hæren,
Hendes Skammen, hendes Æren
Af det Danske Levnetsløb.

Hende er det, Tysken hader
Arvelig fra Hedenold,
Thi alt med Skjoldungers Fader
Gik i Kreds den Tyske Trold.
Skyld for alt hvad Dansk der skedte
Hende gav, som »Sorte-Grethes»,
Holsten-Gottorps Idræts-Bog*).

Dannevirke, Danmarks Gisærde,
Som kun løst ved Slien stod!
Trølle-Flokken, nu paaferde,
Drikke vil dit Hjerteblod,
Vil nu ikke længer spare
Spiren til en Helteskare,
Ei engang i Modersliv.

Høre kan du det paa Wrangel,
Dansker-Fienden velbekendt,
Naar i Kolding, som i Angel,
Han, af Arrigskab indtændt,
Stemmer op sin gamle Vise,
Truer med, han dig vil spise
Som blødsødne Paaske-Æg!

*) Den gamle Holster-Krønike river nemlig bestandig ned paa »Sorte-Margrethes» som den Danske Dronning.

Dannevirke

Hidtil kun om Sønder-Jydsken,
Ligeop til Kongeaa,
Sloges med dig loit Vild-Tysken,
Gæs endda for Bølgen blaa,
Gæs endda for Thor fra Norden,
Dukket op af Slette-Jorden
Med sit gamle Hammerlag!

Kun fem hundred Aar tilbage,
I vor Middelalders-Døs,
Kun i Kullid-Grevens Dage
Danevangen kongeløs
Varsel fik om hvad nu hændes,
Og kan kun til Frelse vendes
Ved et himmelsk Underværk.

Trolden nu med Heived-Brodde
Rustet ud i Tusindtal,
Dybbel-Bjerg og Fredriks-Odde
Kælder Vinding alt for smal,
Nu, om end de Danske Helte
Krøb i Ly bag begge Belte,
Trolden fulgde dem paa Fod.

Den negang derpaa han stiler,
Dansen skal faae Ulivssaar,
Ei han helmer, ei han hviler,
Før den under Aaget gaaer,
Eller med sin hele Størke
Møder ham i Lys og Mørke,
Blander med ham Birtingsbad.

Trolden nu med Jettebaanden,
Om han kan, fuldfører brat,
Hvad alt længe han i Aanden
Pønsed paa ved Dag og Nat:
Hjerte-Folket at udslutte
Med dets Navn og med dets Vætte,
Med dets Liv og Modersmaal.

Dannevirke

Derfor, Danmark, nu det gjælder,
Om du har et Sønnekuld,
Som sit Liv, jo før, jo heller,
Vove tør for meer end Guld,
Men før hvad i Verdens Øine
Intet er mod Fiendens Løgne:
Hjerte-Dybhets Liv og Lys!

Ikke blot med Sværd og Bøsse
Dine Svende, dine Mænd,
Maa paa Tysker-Larmen tøsse,
Men ei mindst med Mund og Pen,
Saa, hvor vredt end Trolden brummer,
Døg hans Røst og Roes forstammer
I vort Danske Fædreland!

Ikke længer vi maas tænke,
Troldens Sprog og Tankegang
I Højsædet vi kan bænke,
Trælle for i Danevang,
Og, vor Moder dog til Ære,
Banneret og Skjoldet bære,
Værge hendes Tungemaal!

Nei, skal ei i Gubbe-Munde
Modersmaalet snart uddøe,
Lykke-Skibet gaae tilgrunde
Ubemandet under Ø,
Snart maa, som af Cancelliet,
Feies ud Hjemtyskeriet
Af vor Skole og vor Sjæl.

Thi saalænge vi forguder
Fiendens Aand og Fiendens Sprog,
Og hans Roes i Øret tuder
Paa hver letnem Skolepog,
Som ved Ingels Bord i Leire,
Tysk maa over Dansken seire,
Vellyst over Kiærlighed!

Dannevirke

Men da frækt ad Frodes Minde
Frodes Morder-Skare loe,
Dansken gjorde lyst derinde
Med Stærk-Odders Kæmpeknø;
Under Sang paa Modersmaalet
Dansken lod alt Tysk fra Baalet
Gaae for Vinden op i Røg!

Dannevirke, Danmarks Gærde,
Danskheds ægte Sonnekuld!
Nu som da er Nød paaferde,
Marken er af Fiender fuld,
Samler ei du dine Kræfter,
Øver du ei Daad derefter,
Koster det din Moders Liv.

Du er hendes Mod og Mægne*.^{*)}
Hendes Haab og hendes Kraft,
Fæt du flink paa hendes Vegne
Mjølners korte Hammerskaft!
Gjør saa Gavn med begge Hænder,
Gjør saa lyst til Markens Ender
Efter Moders Hjertelag!

Bryd ei Hjertets Kæmpe-Love!
Tænk paa Markens Liljevaand!
Sæt dit eget Liv ivove,
Mund mod Mund og Haand mod Haand!
Spar i Kampen, stout og aaben,
Alt hvad meer ei løfter Vaaben!
Da er Seiren klar paa Dansk!

Fred og Frihed til Guds Ære,
Dannekvindens Liv og Lyst,
Lad kun det dit Løsen være
I den store Kæmpedyst!
Da til evigt Æreminde
Fred og Frihed du skal vinde
For det Himmelske paa Jord!

* Mod og Mægne (Mod og Størke) er efter Edda Navnene paa dem, der
tilsidst skal vie Thors-Hammeren.

Dannevirke

Og om Hoved end dig fattes,
(Vee den hovedløse Hær!)
Alt dog skænkes, som det skalies
Hos Guds-Folket fjern og nær,
Saa hvad Hjeriet higer efter:
Vise Raad og friske Kræfter,
Følges som Guds Gaver ad.

Da som Avnerne før Vinden
Troide-Hæren splittes ad,
Kiønt med Skaal for Dannekvinden
Kvædes skal i Axelstad,
Til i de oprørte Bølger
Blegnet sig Nordstjernen dølger
Med Stevns-Klinten under Ø!

Rosen paa din Moders Kinder
Blomstrer op da brat paaany,
Atter og Guld-Taaren vinder
I Høinorden Roes og Ry,
Og om end paa Græsbenk-Throne
Dannekvinden dog sin Krone
Bære skal med yndigt Smil!

Dannevirke, Danmarks Giærde!
Fat da Mod i Farens Stund!
Lad ei Skinnet dig forkærde!
Stol paa Gud af Hjertensgrund!
Næfter syng jo med Dage:
Gud er stærkest i de Svage,
Størst er Glæden hos de Smaa!

Lad kun skrylle, lad kun prale
Dødens Magt trindt paa Jord!
Lydt skal Slægterne lovtale
Folke-Livets Magt i Nord,
Som, med Livets Kilde fundet,
Dødens Magt har overvundet,
Banet Vei til Livets Maal!

Dannevirke

Ja, om end forsinket længe,
Og forspiidt til paa et Haar,
Sikkert her i Vang og Vænge
Rinder op et Gyldenaar
Med de yndigste Guld-Kværne,
Med en kongekronet Hjærne,
Fredegodt og frihaandsklart!
